

5. Az előző közgyűlés óta eltelt időszakban hatan kérték felvételüket a Társaság tagjai közé. A közgyűlés egyhangúlag támogatta az előterjesztett j e l e n t k e z ő k f e l v é t e l é t a tagság soraiba.

A közgyűlés utolsó napirendi pontjaként került sor a t á r s a s á g i d í j a k á t - a d á s á r a . A választmány a díjakat odaítélő bizottságok javaslata alapján négy társasági díj odaítéléséről döntött. A díjak indoklását Juhász Dezső elnök ismertette. A Gombocz Zoltán-díjat Krizsai Fruzsina, a Csűry Bálint-díjat Kelemen Mária, az idén először átadott Réger Zita-díjat Antalné Szabó Ágnes vehette át. Kubitsch Rebeka a Fokos-Fuchs-díjat utólag veszi majd át.

6. Juhász Dezső elnök megköszönte a megjelenteknek a részvételt, majd berekesztette a közgyűlést.

Összeállította: FARKAS TAMÁS
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem

Juhász Dezső köszöntése*

Tisztelt Egybegyűltekt, kedves Ünnepekt, kedves Dezső!

Sok szeretettel köszöntöm az Ünnepeket és az Egybegyűlteket az ELTE Bölcsészettudományi Kara és egyben a Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet vezetésége nevében a mai ünnepségen. Ma egy olyan különleges alkalomra gyűltünk össze, amely intézetünk egyik kiemelkedő pályafutású professor emeritusának a 70. születésnapját, illetve tudományos pályafutásának és életművének méltó megünneplését jelenti. Öröm és megtiszteltetés számomra, hogy én mondhatom az egyik köszöntőt, és hogy köszönetet mondhatok mindazért, amit Juhász Dezső a nyelvészet, ezen belül is a nyelvtörténet, a dialektológia és a névtan, illetve a tudományos közélet és az oktatás terén végzett.

Juhász Dezső pályafutása több szempontból egyedülálló és példaértékű. A teljesség igénye nélkül megemlíthető oktató-kutatói munkája, tudományszervező és folyóiratszerkesztő tevékenysége, vezetői megbízásai. Nyelvészként, nyelvtörténészként, névtanusként és a tudományos közélet irányítójaként rendkívüli munkát végzett, és fontos szerepet játszott több generáció életében. Munkásságának alapvető pillére a nyelv és a társadalom közötti kapcsolat, a nyelvtörténeti változások megértése, a leíró és történeti dialektológia, valamint a leíró és történeti névtan kutatása, ezek eredményeinek széles körű bemutatása.

Nemcsak kutatásai és könyvei, hanem szemináriumai, előadásai és témavezetői tevékenysége is mindvégig inspirációt jelentettek a diákok és fiatal kutatók számára. Olyan nyelvészeti kérdésekkel foglalkozott, amelyek nemcsak tudományos szempontból fontosak, hanem mindennapi életünkben is hatással lehetnek ránk, és amelyek számos szakdolgozatot, doktori munkát és TDK-dolgozatot inspiráltak. Az első emlékeim az ünnepeltről nekem is egyetemista koromból vannak, amikor történeti névtan tematikájú órára jártam hozzá. Ez választható kurzus volt, és nagyon izgalmasan hangzott, annak ellenére, hogy

* Elhangzott az ELTE Bölcsészettudományi Karán, 2025. április elsején.

akkoriban a leíró nyelvészet irányába köteleződtem el. Mégis mindig nagy érdeklődéssel ültem be Juhász Dezső óráira. Érdeklődve olvastam a mai napra készülve, hogy Dezső egyébként fonetika szemináriumokat is tartott korábban.

Ünnepeltünk szerepe azonban nemcsak a kutatásban, hanem az egyetem életében és a hazai tudományos közéletben is évtizedeken keresztül meghatározó volt, és meghatározó a mai napig. 2006 júliusától 2017 januárjáig tanszékvezető volt a Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéken, 2017 májusától 2018 szeptemberéig a Magyar mint Idegen Nyelv Tanszéken, illetve 2008 júliusától 2020 júliusáig intézetigazgató az ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetében. 2016 októberétől alprogramvezető az ELTE Nyelvtudományi Doktori Iskola Magyar nyelvészet program Nyelvtörténet alprogramján. 15 éven keresztül volt választott tagja az ELTE BTK Kari Tanácsának, majd intézetigazgatóként további 12 évig vett részt a Tanács munkájában. Mindezen megbízatások rendkívüli elkötelezettséget, a közösség iránti alázatot, áldozatot kívánnak meg, amelyek gyakran azzal is járnak, hogy az érintettnek háttérbe kell szorítania saját egyéni kutatói pályáját. Juhász Dezső olyan nagy professzorok méltó utódja volt a vezetői megbízatásai során, mint Benkő Loránd vagy Kiss Jenő professzor urak. Az ő munkásságuk, így Dezső munkássága révén is az Intézet a hazai nyelvészeti kutatások egyik legfontosabb intézményévé vált, ahol a nyelvtudomány szinte minden területével foglalkozik kutató, elismert kolléga.

Mindemellett Juhász Dezső évtizedeken át szolgálta a Magyar Nyelv folyóiratot is. 1984-től a Magyar Nyelv folyóirat technikai szerkesztője, 1992-től szerkesztője, 2011-től felelős szerkesztője lett. Ha jól számolom, ez több, mint 40 év. A Magyar Nyelv főszerkesztőjeként egy olyan folyóiratot irányít, amely a tudományos diskurzust, a nyelvészeti ismeretek bővítését és a tudományos párbeszédet úgy mozditja elő, hogy mindenféle nyelvészeti területnek, iskolának teret ad a megjelenésre. Juhász Dezső vezetésével a folyóirat nemcsak az akadémiai közösség számára, hanem a szélesebb közönség számára is jelentős tudományos forrássá vált, amely 2013 óta Q2-es, néha Q1-es vagy Q3-as, de mindenképp rangos, nemzetközileg is számon tartott folyóirat.

Végezetül nem feledkezhetünk meg Juhász Dezsőnek a Magyar Nyelvtudományi Társaságban folytatott munkájáról sem. Dezső 1977 óta tagja a Társaságnak. 2005 és 2023 között a Társaság főtitkára volt, 2023 óta a Magyar Nyelvtudományi Társaság elnöke. A Társaság életét fáradhatatlanul formálja, vezetői szerepkörben immár 20 éve.

Kedves Dezső, az, hogy ezen a jeles napon megtelt a Kari Tanácsterem, és hogy ilyen sokan körünkben vannak azok, akik tanulhattak Tőled, akik dolgozhattak Veled, és akik tisztelik a munkásságodat, mind azt mutatja, hogy milyen fontos és maradandó hatást gyakoroltál az életükre. A 70. születésnap különleges pillanat a visszatekintésben, a mérföldkövekre való emlékezésben, de ugyanakkor egy újabb lehetőséget is ad arra, hogy továbbra is formáld és gazdagítsd a tudományos világot. Kívánjuk, hogy még sokáig élvezd a nyelvtörténeti és névtani kutatások izgalmát, és folytatni tudd tudományos közéleti és tudományszervezési munkásságodat. Kívánok Neked további hosszú, egészséges és boldog éveket, izgalmas kutatásokat és sok örömteli pillanatot a családdal és a tudományos közösség körében!

Boldog születésnapot!

BÓNA JUDIT
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem